

Un matrimoni poc convenient entre fàrmacs

02/2007 - **Medicina i Salut.** L'estudi de la interacció de fàrmacs és molt important en el disseny d'estratègies terapèutiques. Administrar fàrmacs combinats pot potenciar els seus avantatges o minimitzar els efectes adversos. Els autors d'aquest estudi han comprovat en ratolins experimentals la interacció entre un analgèsic molt utilitzat en el tractament del dolor postoperatori i dos fàrmacs habituals en el tractament de nàusees i vòmits postoperatoris. Els resultats suggereixen que aquesta combinació resta eficàcia a l'analgèsic.



L'estudi de las associacions de fàrmacs i la seva interacció ha suposat una evolució determinant en l'estratègia terapèutica de diferents disciplines mèdiques com la microbiologia o la oncologia. L'avantatge clínic obtingut es basa en la potenciació dels efectes de cada fàrmac en ser administrats en combinació, així com en la minimització dels efectes adversos coneguts d'aquest agents. Trobar combinacions de fàrmacs adients ha permès augmentar significativament l'eficàcia del tractament de malalties com la hipertensió arterial, l'asma, el càncer o la SIDA. D'altra banda, estudis recents revelen una alta taxa d'ús de medicaments en la població de més de 65 anys (un 23% prenen més de 5 medicaments al dia i un 12% més de 10). En aquest cas l'estudi de interaccions farmacològiques és també útil, doncs sabem que el risc de interacció tòxica augmenta exponencialment amb el nombre de fàrmacs administrats. El pacient hospitalitzat i concretament el que pateix dolor (el pacient intervingut quirúrgicament, per exemple) és especialment susceptible a la interacció farmacològica.

L'estudi publicat demostra (en ratolins) la interacció farmacològica entre un analgèsic opioide molt utilitzat en el tractament del dolor postoperatori, el tramadol, i dos dels antiemètics sovint emprats en el tractament de nàusees i vòmits postoperatoris, l'ondansetron i el droperidol. L'alta prevalença tant del dolor com de les nàusees i vòmits en el període postoperatori, fan que l'associació d'aquestes dues classes de fàrmacs (tramadol i antiemètics) sigui molt freqüent. Estudis previs en humans suggeriren una possible interacció clínicament desfavorable entre tramadol i ondansetron, la qual cosa ens va estimular a investigar aquesta interacció, que per motius metodològics s'havia de fer en animals d'experimentació.

Utilitzant dos models de dolor (davant de estímuls químics i tèrmics) en ratolí, vam demostrar que els antiemètics antagonitzen l'efecte analgèsic del tramadol, és a dir, li resten eficàcia analgèsica. D'altra banda, i utilitzant un model de trànsit gastrointestinal, vam estudiar si hi havia interacció farmacològica entre els antiemètics i el tramadol (que retarda el trànsit intestinal i indueix constipació). Vam observar que l'ondansetron antagonitzava l'efecte constipant del tramadol, la qual cosa podria ser clínicament favorable. Així doncs, el treball demostrà que els antiemètics estudiats antagonitzen significativament l'efecte analgèsic del tramadol, i per tant, s'hauria de recomanar la no associació d'aquests dos tipus de fàrmacs en la practica clínica.

Margarita M. Puig

Hospital Universitario del Mar, UAB

Dürsteler C, Mases A, Fernandez V, Pol O, Puig MM. Interaction between tramadol and two anti-emetics on nociception and gastrointestinal transit in mice. *Eur J Pain.* 10: 629-638, 2006.